

PÅ KONSTLINJEN 2

På den förkortade version av ungdomsbiennalen i Paris som för närvarande visas i Sara Hildén-museet i Tammerfors finns ett verk som är utfört i modellerlerna.

Ändå är det ingen skulptur, utan snarast en monumentalmålning på en vägg.

Den föreställer Cézanne, eller rättare sagt ett bekant porträtt av Cézanne.

I dubbel upplaga, dessutom. Så finns det några färgfläckar på bildväggen, och en liten obestämd sicksacklinje, som får det hela att hänga ihop och bli en helhet, på något sätt.

Konstnären heter Rolino Gaspari, och för att det konstverket skulle kunna fås med på utställningen i Tammerfors måste Gaspari själv inviteras att resa upp med ett lämpligt urval modellerlerna i bagaget.

Resultatet blev, enligt vad museets chef Timo Vuorikoski vet berätta, ett helt annat än i Paris.

Konstnären tog, när han var på plats, fram ett häfte med olika utkast, och valde så ett som han tyckte passade för salen i Sara Hildén-museet.

Dessutom dubblerade han bilden, eftersom väggytan bestod av två delar, och band ihop dem med den ovan nämnda sicksacklinjen, allt i samma modellerlerna, som han klämde fast på väggen.

Cézanne är kanske mest känd för sina landskap (vem har inte beundrat någon av hans bilder från berget Sainte-Victoire) och för stilleben, eller möjligen för sina sena kompositioner med avklädda manliga eller kvinnliga gestalter (som brukar heta "Badande", fastän man inte ser särskilt mycket vatten på bilden), men han målade faktiskt också en lång rad självporträtt.

Liksom så många andra självporträttmålade konstnärer (som t.ex. Rembrandt) blev han allt mer intresserad av sig själv som motiv ju äldre han blev. På många av dessa är han sålunda redan en gammal man.

Det kanske mest kända av Cézannes självporträtt är det med konstnären infört plommonstop, som finns i två varianter, det ena i Glyptoteket i Köpenhamn. Han målade det i början av åttitalet, då han var i fyrtifemårsåldern, men han ser i själva verket betydligt äldre ut.

På ett annat, inte lika ofta återgivet självporträtt, från 1890, där han står iförd en lite svajig

□ Fotografi av Cézanne, taget av hans konsthandlare Bernheim-Jeune 1904.

filthatt, ser han faktiskt ännu äldre ut. Han är här en kutryggig och trött gubbe, fastän han just fyllt femtio år.

Det finns ett foto av honom, som konsthandlaren Bernheim-Jeune tog år 1904, två år innan han avled, och där har han just samma gubbiga hållning och rävkäftiga uppsyn, som han tydligen tyckte om att ge sina självporträtt flera decennier tidigare.

Intet under att nittitalets Paris-konstnärer talade om honom som "gubben Cézanne", allra helst som han inte mera visade sig i konstens huvudstad utan höll sig undan i Aix-en-Provence, där döden omsider hade befriat honom från hans tyranniske far, och han kunde måla som han ville i stöd av ett inte oansenligt arv.

Nu är "gubben Cézanne" alltså modern konst på väggen till ett museum i det vintriga Finland, fjärran från provencalsk sol och värme.

Ännu modernare än vad han själv skapade på sin tid, om man kan säga så.

Och i modellerlerna, av alla material.

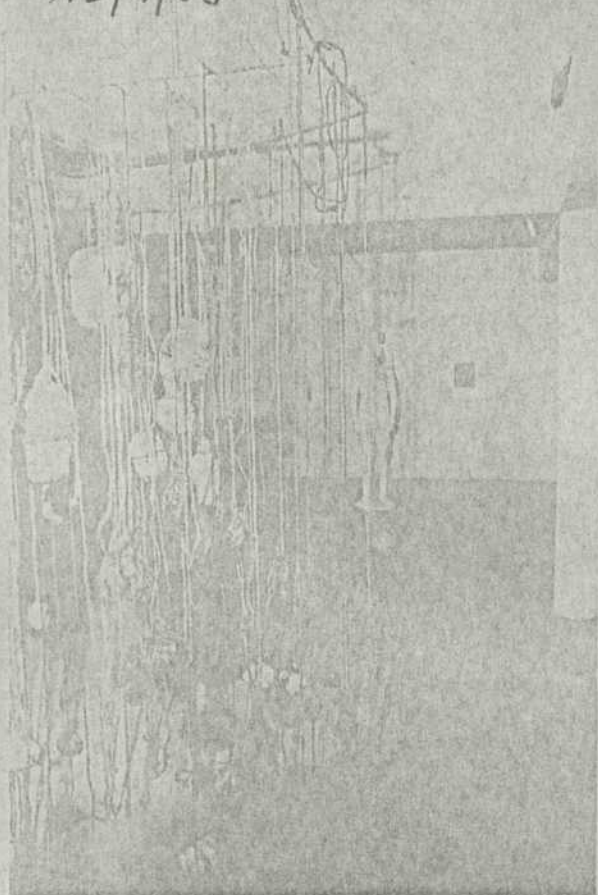
Men det kan inte förnekas att bilden ger en fräsch upptakt genast i första salen i museet, där sedan de andra konstnärerna breder ut sig i olika format och teknik, men förbluffande många med en subtil elegans, som det egentligen är rätt länge sen man mött hos konstens unga.

Dessutom anknyter den till traditionen, på ett sätt som inte heller är så ovanligt i dag. Ett drag av sentimental nostalgi, mitt i allt det radikala och omslörande.

Konsten i dag tycks faktiskt blicka mera tillbaka än framåt, och för det radikala avantgardet, om man nu kan kalla det så, är traditionen tydligen viktigare än det som traditionellt är avantgardets kännetecken: att bryta med traditionen.

Enkelt

12/1/83

VAR SIN ERIKOISIA taide-elämyksiä tarjoaa Jyväskylän Alvar Aalto-museoon pystytetty Nuoria suomalaisia -näyttely. Edessä Marja Kanervon Nimetön tilateos ja taustalla Martti Aihon miehen muotokuvaveistos.

Pariisista Alvar Aalto -museoon

Jyväskylän Alvar Aalto -museon kevätkauden on aloittanut Nuoria suomalaisia -näyttely, jossa on esillä Suomen edustajina Pariisin XII nuorten biennaaliin osallistuneiden viiden nykyteki-jän maalauksia, veistoksia, tilateoksia ja valokuvia.

Martti Aihon, Marja Kanervon, Leena Luostarisen, Olli Lyytikäisen ja Marika Mäkelän töiden näyttely heijastelee modernissa suomalaisessa taiteessamme tänään ilmeneviä 80-luvun tunteita ja tavoitteita. Näyttely on esillä 23. päivään tammi-kuuta.

Nuorten suomalaisten kanssa on samanaikaisesti esillä Sihtolan kokoelmista lapsia varten koottu näyttely sekä Svenrobert Lundquistin grafiikka.

Jyväskylän Talven myötä museoon tulee 28. 1.-20. 2. väliseksi ajaksi puolalaisen Edward Dwurnikin Kuvia Puolasta. Kevään aikana Aalto -museossa on mahdollisuus tutustua mm. taidetekstiileihin, Jyväskylän taiteilijaseuran vuosinäyttelyyn sekä Alvar Aallon arkkitehtuurin.

Suomi-Unkari-Seuran järjestämänä Aalto-museossa on 23. tammi-kuuta asti esillä unkarilaisen Arnold Grossin mikromaailmaa kuvaavaa grafiikkaa.